

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: **1/ JUDr. J.**, T., IČO: X., **2/ I.**, nar. X., T., právne zast. JUDr. M., advokátom, P., proti žalovanému: **A., a. s. S.**, D.S., IČO: X., právne zastúpenému JUDr. J., advokátom, K., **o zaplatenie 106 930,14 eur s príslušenstvom, o zaujatosti sudcov Krajského súdu v Prešove**, vo veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 2Cob/56/2014, JUDr. M., JUDr. M., JUDr. P., JUDr. R., JUDr. J. z prejednávania a rozhodovania v tejto veci, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Prešove JUDr. M., JUDr. M., JUDr. P., JUDr. R., JUDr. J. **s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 2Cob/56/2014.

O d ô v o d n e n i e :

V konaní vedenom na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 2Cob/56/2014 sudcovia tohto súdu JUDr. M., JUDr. M., JUDr. P., JUDr. R., JUDr. J. oznámili predsedníčke súdu svoju zaujatosť s poukazom na § 15

ods. 1 O. s. p. s tým, že žiadali, aby boli vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci a vyjadrili súhlas na pridelenie veci inému senátu či sudcom Krajského súdu v Prešove. Menovaní sudcovia uviedli, že z dôvodu neustále opakovaných podaní žalobcu JUDr. J. adresovaných rôznym inštitúciám i médiám, v ktorých opakovane na adresu sudcov obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove uvádza viacero nepravdivých, osočujúcich a hrubo urážlivých tvrdení, ale aj z dôvodu označeným účastníkom realizovaných opakovaných návrhov na disciplinárne či trestné stíhanie sudcov kolégia a samotného trestného oznámenia sudcov kolégia na osobu žalobcu bolo už Najvyšším súdom Slovenskej republiky rozhodnuté uznesením z 18. 12. 2013 sp. zn. 5Ndob/28/2013 o vylúčení sudcov JUDr. P., JUDr. R. a JUDr. J. z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp.zn. 3Cob/42/2013 a 3Cob/43/2013. Následne v tej istej veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp.zn. 3Cob/42/2013 a 3Cob/43/2013 uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 09. 04. 2014 sp. zn. 5Ndob/4/2014 boli z prejednávania a rozhodovania veci vylúčení aj sudcovia JUDr. M., JUDr. M. a JUDr. I.. Keďže u člena senátu 2Cob JUDr. I. existujú dôvody prerozdelenia veci (z dôvodu zániku výkonu funkcie sudcu), podľa bodu 2.2.1 Pravidiel prerozdelenia vecí a tabuľkovej časti určujúcej sudcov na zastupovanie obsiahnutých v Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2014 do doby plného obsadenia senátu 2Cob prichádzajú do úvahy ako konajúci sudcovia senátu 2Cob aj sudcovia obchodnoprávneho kolégia JUDr. P., JUDr. R. a JUDr. J.. Z uvedených dôvodov oznámili vyššie menovaní sudcovia tieto skutočnosti podľa § 15 ods. 1 O. s. p. predsedníčke Krajského súdu v Prešove JUDr. A..

Rovnako žalobca 1/ a 2/ písomným podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 24. 07. 2014 vzniesol námietku zaujatosti proti sudcom Krajského súdu v Prešove JUDr. M., JUDr. M., JUDr. P., JUDr. R. a JUDr. J.. Námietku odôvodnili tým, že v prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku /Piersack v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 01. 10. 1982/ s tým, že objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho hľadiska sudcu, ale podľa vonkajších objektívnych skutočností. Judikatúra ESLP podľa žalobcu vyžaduje, aby sa obava z nedostatku nestrannosti zakladala na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Existencia oprávnených pochybností závisí od posúdenia konkrétnych okolností prípadu. Sudca môže byť subjektívne absolútne nestranný, ale i napriek tomu môže byť jeho nestrannosť vystavená oprávneným pochybnostiam vzhľadom na jeho status, rôzne funkcie, ktoré postupne vo veci

vykonával alebo vzhľadom na jeho pomer k veci, k stranám konania, ich právnym zástupcom, svedkom a pod. Z tohto hľadiska preto nezáleží ani na tom, že sudca sa k návrhu na jeho vylúčenie vyjadril v zmysle, že sa vnútorne necíti byť zaujatý. Rozhodujúce nie je jeho stanovisko, ale existencia objektívnych skutočností, ktoré vzbudzujú pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach strán a verejnosti (III. ÚS 158/08). Žalobca ďalej uviedol, že útočná kritika vznesená na osobu konajúceho sudcu zo strany účastníka môže vzbudiť dôvodné a oprávnené pochybnosti v očiach účastníka konania, že by tento sudca mohol vo veci objektívne a nestranne rozhodnúť (uznesenie Ústavného súdu SR zo 07. 06. 2011 č. k. III. ÚS 257/2011-12). V závere vznesenej námietky zaujatosti žalobcovia poukázali na dvakrát podané trestné oznámenia zo strany vyššie menovaných sudcov Krajského súdu v Prešove na žalobcu 1/ JUDr. J. a na trikrát podané trestné oznámenia zo strany žalobcu 1/ na vyššie uvedeníých sudcov Krajského súdu v Prešove.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Prešove (ust. § 16 ods. 1 O. s. p.) preskúmal oznámenia o zaujatosti JUDr. M., JUDr. M., JUDr. P., JUDr. R., JUDr. J. v súlade s ust. § 15 ods. 1 a 2 O. s. p.

Podľa § 15 ods. 1 O. s. p., ak sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu. V konaní môže zatiaľ urobiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Predseda súdu môže prideliť vec inému sudcovi, ak s tým sudca, o ktorého vylúčenie ide, súhlasí; pridelenie zabezpečí podľa osobitného predpisu. Ak ide o vylúčenie sudcu podľa § 14 ods. 1 a predseda súdu má za to, že nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti sudcu, predloží vec na rozhodnutie súdu uvedenému v § 16 ods. 1. Na opakované oznámenia tých istých skutočností súd neprihliadne, ak už o nich nadriadený súd rozhodol; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Ak skutočnosti podľa odseku 1 predpokladajú vylúčenie aj ďalších sudcov toho istého súdu, sudca pripojí k oznámeniu aj vyjadrenia týchto sudcov (§ 15 ods. 2 O. s. p.).

Podľa ust. § 14 ods. 1 O. s. p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska vylúčenia sudcu je právne významným vzťah sudcu buď k prejednávanej veci (o ktorý ide v prípade konkrétneho záujmu sudcu na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci) alebo k účastníkom konania (ide oň napríklad v prípade príbuzenského alebo jemu obdobného vzťahu sudcu k účastníkovi konania, ktorý môže byť pozitívny alebo negatívny) alebo k zástupcovi účastníka konania.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý sudca. Ústavná úprava práva na spravodlivý proces (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky) súčasne na druhej strane zahŕňa aj právo na to, aby právna vec účastníka konania nebola odňatá zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky). V zásade teda platí, že v určitej právnej veci musí rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania, ktorý zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho prejednávania a rozhodovania. Zámer, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu spočíva v zmazení hroziaceho rizika, že by vo veci mohol konať a rozhodovať zaujatý - nie nestranný - sudca.

Nestrannosť definovaná aj ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a stranickosti býva považovaná za pojem širší ako nezávislosť. Nestrannosť sudcu musí byť podstatou jeho funkcie, zatiaľ čo jeho nezávislosť ju má iba umožňovať. Pod sudcovskou nezávislosťou a nestrannosťou treba rozumieť aj nezávislosť a nestrannosť každého jednotlivého sudcu. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej právnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci buď na návrh účastníka súdneho konania (§ 15a O. s. p.) alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 15 O. s. p.). Obsahom práva na pojednanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na pojednanie veci nestranným súdom je len povinnosť (nadiadeného) súdu pojednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (napríklad Piersack proti Belgicku).

Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností so zreteľom, na ktoré môžu vznikáť pochybnosti o nestrannosti sudcu.

Práve objektívnym hodnotením sa uplatňuje tzv. teória zdania nezaujatosti, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („Justice must not only be done, it must also be seen to be done“). Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k účastníkom konania, resp. aj k ich zástupcom. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka

konania je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach.

Uvedené je vyjadrené aj v ust. § 14 ods. 1 O. s. p., ktoré spája vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, vylúčiť sudcu možno len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Z obsahu spisu je zrejmé, že sudcovia JUDr. M., JUDr. M., JUDr. P., JUDr. R., JUDr. J. podali na JUDr. I. trestné oznámenie z dôvodu výrokov, že sú podozriví, že založili organizovanú zločineckú skupinu v súčinnosti so žalovanými a ich právnymi zástupcami na páchanie ekonomickej trestnej činnosti voči spoločnosti A., a. s. a minoritným akcionárom spoločnosti A., a. s. S. a tiež za ich osočovanie, ktoré znevažujú a poškodzujú každého zo sudcov. Najvyšší súd má za to, že intenzita týchto útokov žalobcu na menovaných sudcov má za následok ich negatívny vzťah k žalobcovi. Tento negatívny vzťah je takej intenzity, že možno mať pochybnosť o tom, či nedisponuje určitým vzťahom k pojednávanej veci. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že sudcovia JUDr. M., JUDr. M., JUDr. P., JUDr. R., JUDr. J. sú vylúčení z pojednávania a rozhodovania v predmetnej veci, nakoľko existujú dôvody, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam o nestrannosti súdneho rozhodovania za účasti menovaných sudcov.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, 25. júla 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Bc. Ingrid Habánová